Esitys

Lakivaliokunta ei ota käyttöön eduskunnan työjärjestyksen väliaikaisen 8 a luvun 80 b §:n mukaisia etäkokouksia. Etäkokoukset eivät nykyisessä tilanteessa ole välttämättömiä eduskunnan toimintakyvyn turvaamiseksi.

Eriävä mielipide

Valiokunnan etäkokoukset eivät nykyisessä tartuntatautitilanteessa ole eduskunnan työjärjestyksen väliaikaisen 8 a luvun tarkoittamalla tavalla välttämättömiä eduskunnan toimintakyvyn turvaamiseksi.

Työjärjestyksen väliaikaisen 8 a luvun 80 a §:n mukaan luvun säännösten käyttöönoton on oltava vaikutuksiltaan erityisen vakavan, hyvin laajalle levinneen vaarallisen tartuntataudin johdosta välttämätöntä. Puhemiesneuvoston esityksen perustelujen mukaan: ”Ei siten riitä, että etätyön tekeminen olisi tarpeellista tai ehkä hyödyllistäkin. Sen tulee olla välttämätöntä, ja välttämätöntä nimenomaan eduskunnan toimintakyvyn turvaamiseksi, ei muiden tarkoitusten saavuttamiseksi. Välttämättömyyteen sisältyy ajatus keinon viimesijaisuudesta. Luvun säännökset voidaan ottaa käyttöön vain, jos eduskunnan toimintakyky ei ole turvattavissa muilla tavoilla.” (PNE 3/2020vp)

Perustuslakivaliokunta on painottanut mietinnössään tätä välttämättömyysedellytyksen merkitystä 8 a luvun soveltamista koskevan päätöksenteon oikeudellisena edellytyksenä. Perustuslakivaliokunnan mietinnössä todetaan myös, että ”Säännösten soveltamisen kynnyksen on tarkoitus likipitäen vastata valmiuslain soveltamisen kynnystä.” (PeVM 23/2020vp)

Valiokuntien etäkokouksista päättää eduskunnan työjärjestyksen väliaikaisen 80 b §:n mukaan aina kukin valiokunta kohdaltaan. Etätyösäännösten soveltamisesityksen (PNE 1/2021vp) antamisen jälkeen tautitilanne Suomessa on helpottanut merkittävästi. Päivittäin todettujen tartuntojen määrä on pienentynyt, ilmaantuvuusluvut ovat laskeneet useimmissa sairaanhoitopiireissä merkittävästi, sairaalahoidossa olevien potilaiden määrä on vähentynyt lähes puoleen ja rokotekattavuus on parantunut. Tautitilanne Suomessa on kehittymässä huomattavasti parempaan suuntaan kuin soveltamisesitystä annettaessa vielä näytti.

On selvää, ettei perusteita lakivaliokunnan etäkokouksille eduskunnan toimintakyvyn turvaamisen kannalta välttämättömänä keinona ole.

Valmiuslain käyttöönottoasetukset ovat voimassa 30.4.2021 saakka. Viimeistään valmiuslain soveltamisen ja poikkeusolojen päättyessä eduskunnan työjärjestyksen 8 a luvun poikkeussäännösten soveltamisen oikeudelliset edellytykset vähintäänkin olennaisesti heikkenevät elleivät lakkaa kokonaan.

Helsingissä 21.4.2021

Johannes Yrttiaho [vas]